

معاش هفت میلیون نفر به مخاطره افتاده است

تعاونی‌های مرزنشین یا فقرنشین؟

پیام عابدی

نام تعاونی و تعاون در ایران، به واسطه تاکید قانون اساسی بر آن، به کرات شنیده می‌شود اما کارشناسان اقتصاد معتقدند تعاونی به معنای واقعی آن در ایران شکل نگرفته است. جامعه‌شناسان هم معتقدند که ایرانی‌ها در تلاش برای تأمین معاش خود، تکرو شده‌اند و بیشتر به سستیز با تعاون عادت دارند. ضعف ساختاری در این حوزه موجب شده که تعاونی‌هایی که شکل می‌گیرند، به رسمیت شناخته نشوند. نظام اجرایی و تقنینی کشور هم با نگرش قییم‌مارانه این ضعف ساختاری را تشدید می‌کند، در حالی که باید تعاونی‌ها را تقویت کرد تا ساختار آن‌ها به کارآمدی و دموکراتیک شدن نزدیک شود.

ضد تعاونی‌های مرزنشین سازماندهی شده‌اند، می‌پردازد. وی تاکید دارد که تعاونی‌های مرزنشین به تعاونی‌های فقرنشین تبدیل شده‌اند.

فعالان مرزنشین، نمایندگان مجلس، جامعه شناسان و کارشناسان اقتصادی نسبت به سیاست‌های اقتصادی مرتبط با مرزها برای دولت توصیه‌هایی دارند از جمله رونق بخشیدن به صادرات سوخت از طریق تعاونی‌های مرزنشین با هدف تأمین معیشت مرزنشینان و جلوگیری از خالی شدن مرزها که تبعات اقتصادی و اجتماعی دارد. با این حال صادرات سوخت از طریق تعاونی‌های مرزنشین در عمل متوقف شده است. اخیرا شماری از نمایندگان آذربایجان غربی در مجلس دست به کار نگارش نامه‌ای به «ژنگنه» وزیر نفت زده‌اند. در این نامه تاکید شده به دلیل تعطیلی فعالیت‌های اقتصادی مرزنشینان استان‌های کشور، مشکلات زیادی داریم. آیا واقعا صادرات سوخت از مرزها تحت تأثیر تحریم‌ها متوقف شده است؟

از ابتدای دهه ۹۰ شمسی که تحریم‌های بین‌المللی وارد فاز جدید و جدی‌تری شد، دستگاه‌های مسئول مقابله با تحریم‌ها، تصمیم گرفتند که از ظرفیت مرز برای صادرات سوخت استفاده کنند. آنها در یافتن که مرزنشینان ظرفیت بالایی را دارند،

به ویژه در استان‌های شرقی کشور که با پاکستان و افغانستان دارای مرز مشترک هستند. بر این اساس استان‌های خراسان رضوی، جنوبی و سیستان و بلوچستان برای صادرات سوخت مورد توجه دولت قرار گرفتند. هدفی که پیگیری می‌شد تقویت اقتصادی مرزنشین‌ها و تأمین معیشت آنها از طریق فعل کردن تعاونی‌ها بود. افرادی که در شعاع ۲۰ کیلومتری مرز ساکن بودند از سهمیه سوخت بهره‌مند می‌شدند و به واسطه بهره‌مندی از این امتیاز، می‌توانستند در تعاونی‌ها مشارکت کنند. بنابراین این می‌توانستیم با یک تیر چند نشان بزنیم: تأمین معیشت مرزنشینان کم‌درآمد و جلوگیری از خالی شدن مرزها و دوزدن تحریم‌ها، آن هم با یک نظم مشخص. با این همه مثلا در خراسان رضوی، صادرات سوخت از طریق تعاونی‌های مرزنشین متوقف شده است. در همین استان یک تعاونی به نمایندگی از سایر تعاونی‌ها صادرات سوخت را انجام می‌داد.

متاسفانه از دوسال پیش، استانداری و سازمان دیپاری‌ها در بحث اختصاص سهمیه سوخت به مرزنشینان ورود کردند و آن را به دست گرفتند. هر چه تلاش کردیم سهمیه را از آنها بگیریم موفق نشدیم. حتی پیگیر شدیم تا مجلس دهم طرح تحقیق و تفحص از این سازمان را به جریان بیاوریم. به «رحمانی فضلی» وزیر کشور، نامه نوشتم و خواستم که بازگرداندن سهمیه سوخت را پیگیری شوند اما چون با هفته دولت مصادف شد و مجلس هم درگیر

افرادی که در شعاع ۲۰ کیلومتری مرز ساکن بودند از سهمیه سوخت بهره‌مند می‌شدند و می‌توانستیم با یک تیر چند نشان بزنیم: تأمین معیشت مرزنشینان کم‌درآمد، جلوگیری از خالی شدن مرزها و دوزدن تحریم‌ها

موضوع انتخابات مجلس یازدهم بود، پیگیری ما به جایی نرسید و پاسخی نگرفتیم

با توجه به اینکه دولت تصمیم گرفته اختصاص سهمیه سوخت را در راستای جلوگیری از قاچاق متمرکز کند، چگونه می‌توانید آن را مجدداً به تعاونی‌ها بازگردانید؟

«کار گروه مرکزی تبصره ماده ۲» که متشکل از نمایندگان وزارت نفت، وزارت کشور، شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی، وزارت صمت، ستاد مبارزه با قاچاق ارز و کالا و... است، به نوع سوخت، مقدار آن و چگونگی فروش نظارت می‌کند اما نمی‌تواند تعیین کند که تعاونی‌ها، سوخت صادر کنند. البته یک کار گروه هم ذیل این کار گروه در استان‌ها مستقر شده است. وزارت کشور به استناد مصوبه کار گروه مرکزی تکلیف کرده که فروش سوخت باید به شکل متمرکز انجام شود. البته شنیده‌ام که سازمان همیاری‌های خراسان رضوی هم سهمیه سوخت را دریافت

نکرده اما هر چه باشد، سهمیه سوخت متعلق به مرزنشینان است. واقعیت این است که نهادهای نامبرده، به سهمیه سوخت مرزنشینان چنبره زده‌اند و در آن دخل و تصرف می‌کنند. هر چه هم پیگیری می‌کنیم به جایی نمی‌رسد، در حالی که هیچ معنی از سوی افغانستان برای صادرات سوخت توسط تعاونی‌ها مرزنشین وجود ندارد. افغانستان مرزهایش را به روی ایران باز کرده است. تنها کشوری که در تجارت مرزی با ایران سخت‌گیری می‌کند، ترکمنستان است اما با پاکستان و افغانستان مشکلی نداریم.

یعنی تحریم‌ها تأثیری بر کشورهای همجوار نگذاشته و محدودیت‌های داخلی موجب از رونق افتادن محمول در آمدی مرزنشینان شده است؟

آنچه پیش آمده محصول یک سیاست اشتباه و متغیانه از سوی دستگاه‌های مسئول است. اختصاص سهمیه سوخت به مرزنشینان یک حق قانونی، شرعی و عرفی است و هیچ نهادی حق ندارد اسباب معیشت ۷ میلیون مرزنشین را مسدود کند. این جمعیت در ۱۷ استان مرزنشین کشور زندگی می‌کنند اما به بهانه‌های واهی این حق را از آنها گرفته‌اند. زمانی که اعتراض می‌کنیم می‌گویند برخی تعاونی‌ها تخلفاتی داشته‌اند. به فرض اگر یک تعاونی اتهامی دارد با آن برخورد کنید، چرا سهمیه مرزنشینان را قطع می‌کنید؟ امروز سنگ بزرگی پیش پای ۷ میلیون نفر از جمعیت کشور، قرار داده‌اند.

اینکه مرزنشینان را محروم کنند و سهمیه سوخت آنها را به یک سازمان شبه دولتی واگذار کنند، جز هزار و یک مسأله حاشیه‌ای، چیز دیگری ایجاد نمی‌کند. متاسفانه سازمان‌های شبه دولتی یا همان خصولتی‌ها سهمیه سوخت تعاونی‌ها مرزنشین را مورد دخل و تصرف قرار می‌دهند.

این وسط، تعاونی‌های مرزنشینان در یافتن ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی برای واردات کالاهای اساسی هم محروم شده‌اند.

زمانی که «محمد رضا نعمت‌زاده» در دولت یازدهم وزیر صمت بود، با یک رشته سیاست‌های نادرست و ترک تشریفات مرسوم، معافیت‌ها و سهمیه‌های در نظر گرفته شده برای تعاونی‌های مرزنشین را کم یا لغو کرد. تعاونی‌های مرزنشین هم چنین از سال ۹۶ امکان ثبت در «سامانه جامع تجارت» را از دست دادند. از سال ۹۷ هم که دور جدید تحریم‌های آمریکا آغاز شد، اختصاص ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی به تعاونی‌های مرزنشین متوقف شد. در نتیجه این اتفاقات، تعاونی‌های مرزنشین به تعاونی‌های فقرنشین

اینکه مرزنشینان را محروم کنند و سهمیه سوخت آنها را به یک سازمان شبه دولتی واگذار کنند، جز هزار و یک مسأله حاشیه‌ای، چیز دیگری ایجاد نمی‌کند. متاسفانه سهمیه سوخت تعاونی‌های مرزنشین را مورد دخل و تصرف قرار می‌دهند

تبدیل شده‌اند. این در حالی است که سیاست‌های کلی نظام و قانون قانون ساماندهی مبادلات مرزی در موضوع تقویت تعاونی‌ها صراحت دارند. رهبری تاکید کرده‌اند که مشکلات بخش تعاون باید حل شوند اما تمام حرکت‌ها خلاف فرمایشات ایشان است.

چنین اقداماتی موجب نارضایتی در مناطق مرزی شده است. تعاونی‌های مرزنشین به واسطه فعالیت‌های اقتصادی که دارند، برخی کالاها را به رایگان میان مرزنشینان و اعضای تعاونی توزیع می‌کردند. حالا تعاونی‌ها مانده‌اند و مالیات و هزار و یک مشکل اقتصادی دیگر؛ تعاونی‌هایی که قادر به پاسخگویی به اعضای خود هم نیستند.

همچنین قرار بود سهمیه‌ای را هم به ساکنان مرزنشین استان‌های ایلام، آذربایجان غربی و کردستان اختصاص دهند اما تا آنجا که من اطلاع دارم به جایی نرسید و دولت تمرکز خود را روی مناطق شرقی کشور گذاشت. به هر شکل تعاونی‌های مرزنشین قدرت پاسخ دادن به اعضای خود را ندارند. حالا تعاونی‌ها مانده‌اند و کوه مطالبات عمومی. حتی در استان‌های شرقی، معتمدین محلی که مرزنشینان به واسطه اعتماد به آنها وارد تعاونی‌ها شدند، از ترس واکنش‌های تند و بروز خشم، جرات شرکت در مراسم عمومی را ندارند.

تعاونی‌های مرزنشین می‌توانستند از لحاظ اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، مرزی و امنیتی برای کشور مفید باشند. این تعاونی‌ها پس از تقسیم درآمد خود میان اعضا، از سود تعاونی، فروشگاه، کارخانه

خوراک دام، پمپ بنزین، آب شیرین کن، مرکز طب تصویرری، مرکز جمع‌آوری کالاهای کشاورزی، صنایع دستی، قالبیافی، سردخانه، ساختمان‌پزشکان و... ایجاد کرده‌اند. تعاونی‌ها همچنین فروشگاه مصرف و لوازم خانگی راه انداخته‌اند اما به دلیل سیاست‌های اشتباه افراد و دستگاه‌های تصمیم‌گیرنده مانند وزارت صمت، وارد رکودی عمیق شده‌اند و قادر به تأمین هزینه‌های خدمات خود نیستند.

اخبار کارگری

عضو هیات رئیسه اتاق ایران: تعداد بیکاران جدید کرمانشاه دو برابر میزان اعلام شده است

عضو هیات رئیسه اتاق بازرگانی ایران، از بیکاری نزدیک به ۱۲ هزار نفر بر اساس درخواست ثبت شده برای بیمه بیکاری در استان کرمانشاه خبر داد و گفت: به نظر می‌رسد تعداد واقعی افراد بیکار شده حدود دو برابر این عدد یعنی نزدیک به ۲۶ هزار نفر باشد. به گزارش اتاق بازرگانی ایران، کیوان کاشفی در میزگرد تخصصی تأثیر کرونا بر اقتصاد استان کرمانشاه گفت: تعداد واقعی افراد بیکار شده حدود دو برابر عدد اعلام شده یعنی نزدیک به ۲۶ هزار نفر باشد که البته به بازگشایی برخی کسب و کارها تعدادی از این افراد بیکار به شغل خود برگشته‌اند. این فعال اقتصادی اظهار کرد: بر برخی حوزه‌ها از جمله برخی صنایع و واحدهای تولیدی و همچنین بخش کشاورزی از ابتدا متحمل زیان چندانی نشدند اما اکنون با طولانی شدن انسداد مرزها، کاهش حدود ۴۶ درصدی صادرات در سه ماهه امسال و کاهش تقاضا، شاهد زیان اقتصادی برای این بخش‌ها هم هستیم. رئیس اتاق کرمانشاه با بیان اینکه هر استانی فرهنگ اقتصادی مختص به خود دارد، یادآور شد: در کرمانشاه نیز راهکارهایی که برای کاهش پیامدهای اقتصادی کرونا اندیشیده می‌شود باید متناسب با همین فرهنگ اقتصادی باشد. عضو هیات رئیسه اتاق ایران، خسارت‌های اقتصادی ناشی از شیوع بیماری کرونا در استان کرمانشاه را حدود سه هزار میلیارد تومان برآورد کرد و گفت: این خسارت‌ها باید برای عادی‌سازی وضعیت جبران شوند اما در شرایط فعلی، سخت‌ترین کار پیشنهاد راهکار برای جبران بخشی از خسارت‌های اقتصادی ناشی از کروناست.

تجمع شاغلان نفت و گاز مقابل وزارت نفت

جمعی از شاغلان صنایع نفت و گاز کشور صبح دیروز (دوشنبه نهم تیر) در اعتراض به عدم اجرای ماده ۱۰ قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت، مقابل این وزارتخانه تجمع کردند. به گزارش ایلنا، معترضان در سال‌های گذشته بارها این چند شکایت به دیوان عدالت اداری، در باره ضرورت اجرای این قانون رای گرفته‌اند با این حال مدعی هستند که هنوز این قانون اجرا نشده است. معترضان می‌گویند: مفاد و پیوست‌های مهم و انکارناپذیر قانون که منجر به اصلاح حقوق و دستمزد کارکنان صنعت نفت می‌شد، اجرا نشده و در مقابل اجرای آن مقاومت خاصی صورت می‌گیرد. کارکنان رسمی وزارت نفت، عدم اجرای کامل آیین‌نامه را پیگیری کردند و بارها به هر شکل و صورت و وسیله ممکن به شخص وزیر و مدیران ارشد وزارت نفت متذکر شده‌اند اما متاسفانه نتیجه‌ای حاصل نشده و حتی از جانب وزیر مورد بی‌مهری و کم‌لطفی قرار گرفته‌اند. اخیراً هم وزیر نفت در مصاحبه با یکی از خبرگزاری‌ها اعلام کرده‌اند قانون ماده ۱۰ به طور کامل اجرا شده است اما کمی و کجا، خدای مدد.

اپراتورهای پست‌های فشار قوی هر روزگان تجمع کردند

جمعی از اپراتورهای پست‌های فشار قوی هر روزگان با تجمع مقابل اداره برق منطقه‌ای این استان، خواستار تسریع در روند تبدیل وضعیت خود شدند. به گزارش ایلنا، این عده می‌گویند: خواسته ما اجرای تبدیل وضعیت است. مدت‌هاست که وزیر نیرو وعده داده که کلازه‌ها تبدیل وضعیت شده و به کارگرم بدل می‌شوند. همه مجوزهای لازم نیز صادر شده اما سازمان توانیر در اختصاص چارت‌های خالی تعلل می‌کند. این اپراتورها با بیان اینکه شغل ما حاکمیتی است و همه قبول دارند که باید از حالت قراردادی کار مین خارج شویم، می‌گویند: چارت خالی وجود دارد اما به ما تخصیص نمی‌دهند. در هفته‌های گذشته اپراتورهای پست‌های فشار قوی برق در چند استان دیگر نیز مقابل برق منطقه‌ای این استان با تجمع کردند و خواستار رفع بلاک‌تکنیکی شغلی خود شدند.

پرداخت قطره چکانی حقوق، زندگی ما را سخت کرده است

کارگران ابنیه فنی راه آهن شاهرود به پرداخت قطره چکانی حقوق خود از سوی پیمانکار به شدت انتقاد دارند. این کارگران در گفت‌وگو با ایلنا گفتند: حدود ۵۵۰ کارگر شاغل در خطوط راه آهن «ناحیه شمال شرق یک» تقریباً یک سال پیش هر ماه نیمی از حقوق خود را تا تأخیر دو ماهه دریافت می‌کنند. آنها با بیان اینکه پرداخت قطره چکانی حقوق، کارگران ابنیه فنی راه‌تنگنا کسانده است، افزودند: متاسفانه پیمانکار روز هفتم تیر ماه جاری باز هم نیمی از حقوق فروردین ماه کارگران ابنیه فنی شاهرود را تا تأخیر دو ماهه وار باز کرد.

پژوهشکده مرکز آمار:

پرداخت مزد، مشکل ۲۵ درصد از بنگاه‌های تولیدی در دوران کروناست

بررسی نمودارهای ارائه شده از سوی مرکز آمار نشان می‌دهد با شیوع کرونا، کسب و کارهای مختلف تولید در اسفند و فروردین ۶۳ درصد در اردیبهشت ۵۷.۲ درصد کاهش یافته است. به گزارش ایران پوژهشکده مرکز آمار گزارشی از تأثیر کرونا بر کسب و کارها منتشر کرده است. مطابق این پژوهش در اسفند و فروردین ماه

۳۸ درصد کسب و کارها فعالیت نداشتند و بر این اساس ۶۳ درصد تولید در این دوره کاهش یافته است. بیشترین کاهش تولید در این دوره مربوط به بخش صنعت و معدن است که این رقم ۶۷.۸ درصد بوده است. البته در این دوره برخی کسب و کارها همچون تولید لوازم بهداشتی با تقاضای بالایی برای خرید مواجه شد و بر این اساس تولید در برخی کسب و کارها ۱۵.۸ درصد رشد داشت. در ماه سوم شیوع کرونا در کشور به مرور کسب و کارهای مختلف اجازه فعالیت یافتند اما با این حال، ۲۱ درصد از کسب و کارها هنوز فعالیت خود را شروع نکرده بودند و بر این اساس تولید ۱۵.۷۲ درصد کم شد. در این دوره هنوز همچون دوماه گذشته بخش صنعت و معدن در مقایسه با سایر بخش‌ها (کشاورزی و خدمات) با ثبت رقم ۶.۱۲ درصد بیشترین کاهش تولید را داشت. بر اساس این بررسی یکی از مهمترین مشکلات کارگاه‌های بحث تولید پرداخت دستمزد کارگران بوده است، به گونه‌ای که در دوماه نخست اسفند و فروردین ماه، مساله پرداخت مزد ۱۵ درصد از مسائل و بازپرداخت وام‌ها ۲۱ درصد از مشکلات

آنها در پایان با بیان اینکه این حجم از نارضایتی در میان کارگران ابنیه فنی، موجب نگرانی است، افزودند: دولت و مسئولان باید بدانند که خواسته‌های کارگران ابنیه فنی راه آهن هم صنفی ست و هم قانونی و اگر به این خواسته‌ها تریب‌اثر داده نشود، مشکلات حادث خواهد شد.

کارگاه‌ها را در بر گرفته بود. اگر چه در اردیبهشت ماه برخی از محدودیت‌ها برطرف شد و کسب و کارهای مختلف فعالیت خود را از سر گرفته و تولید نسبتاً رونق یافت اما مشکل پرداخت دستمزد کارگران در اردیبهشت ماه ادامه یافت و یکی از دغدغه‌های کارفرمایان محسوب می‌شد. بر اساس اعلام پژوهشکده آمار، ۲۴.۵ درصد کسب و کارها در اسفند و فروردین افزایش قیمت داشتند که این خود متاثر از عوامل مختلفی همچون تغییرات مواد اولیه و تغییرات تقاضا در بازار بود.